

Vragen en antwoorden over grondwaterstandverhoging in veenweidegebieden

GRONDWATERSTAND VERHOGING IN VEENWEIDEGEBIED

1. Wat is veenweidegebied?

Bestaat uw landbouwgrond uit veengrond? Dan komt u in aanmerking voor deze subsidie als uw grond in één van deze gebieden ligt (volgens de grondsoortenkaart van de Meststoffenwet):

- de provincie Fryslân, Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht;
- in de provincie Groningen in de gemeenten Groningen, Midden-Groningen en Westerkwartier;
- in de provincie Overijssel in de gemeenten Kampen, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle.

In de Geo-viewer (digitale aanvraagkaart) ziet u welke percelen onder veengrond vallen.

2. Welke maatregelen kunt u nemen om de grondwaterstand te verhogen?

In deze regeling kunt u 2 soorten maatregelen nemen om de grondwaterstand te verhogen. Dit zijn:

- geringe drooglegging op grasland (afstand tussen oppervlaktewaterpeil en gemiddelde hoogte van het maaiveld).
- een waterinfiltratiesysteem (WIS) aanschaffen en plaatsen (onderwaterdrainage = passieve WIS of drukdrainage = actieve WIS) in grasland in veenweidegebied.

U kunt met het dashboard [SOMERS 2.0 Rekenregels](#) berekenen hoeveel CO₂-uitstoot u op uw percelen heeft. En wat de veranderingen zijn bij het gebruiken van geringe drooglegging en/of het gebruik van waterinfiltratiesystemen.

3. Wie kan subsidie aanvragen?

Deze subsidie is voor samenwerkingsverbanden. Hierin werken agrariërs samen met bijvoorbeeld andere agrariërs, agrarische collectieven en natuurorganisaties. In het samenwerkingsverband zit in ieder geval één agrariër.

4. Waar kunt u subsidie voor krijgen?

Op niet-agrarische percelen grasland worden de kosten voor aanleg van een waterinfiltratiesysteem en van digitale grondwaterpeilbuizen vergoed.

Op agrarische percelen zijn daarnaast zowel een jaarlijkse vergoeding voor geringe drooglegging (alleen grasland) en voor mogelijk extensivering van melkveehouderijbedrijven (landbouwareaal) mogelijk. Daarnaast worden de samenwerkingskosten volledig vergoed.

5. Welke gewascodes tellen mee als grasland op landbouwareaal?

Deze gewascodes tellen mee:

- blijvend grasland (gewascode 265)
- tijdelijk grasland (gewascode 266)
- natuurlijk grasland met landbouwactiviteiten (gewascode 331)

6. Wat zijn de voorwaarden?

Dit zijn de voorwaarden:

- Minimaal 50% van de percelen van het samenwerkingsverband liggen binnen een veenweidegebied.
- De oppervlakte van het samenwerkingsverband is minimaal 200 hectare.
- De gemiddelde CO₂-uitstoot per hectare per jaar is in de gewenste situatie 10 ton CO₂/ha of minder.
- Bij de referentiesituatie van minder dan gemiddeld 10 ton CO₂/ha dan moet er minimaal 5% reductie van de CO₂-uitstoot zijn. Bij een hogere referentiesituatie moet er minimaal 10% reductie zijn.
- Als een melkveehouderijbedrijf in het samenwerkingsverband mee wil doen aan de maatregel extensivering dan moet het bedrijf voor minimaal 50% in veenweidegebied en/of Natura 2000-overgangsgebied liggen. Ook ligt het hele landbouwareaal van dat bedrijf in het samenwerkingsverband.
- Het samenwerkingsverband haalt minimaal 21 punten.

7. Wat is de referentiesituatie voor de maatregelen rondom het verhogen van de grondwaterstand?

Voor de berekening van de referentie in SOMERS 2.0 gebruikt u de uitgevoerde maatregelen en peilbesluiten van 31 december 2022. De monitoringsgegevens zijn namelijk tot die datum bekend. In het [dashboard SOMERS 2.0 rekenregels](#) zijn deze gegevens ook per perceel zichtbaar.

8. Wat als de basisgegevens in het dashboard over het peilbesluit of de breedte van het perceel niet kloppen?

U kunt in de rekensom deze gegevens aanpassen (huidige situatie). U geeft bij de aanvraag aan dat het dashboard (of de Geo-viewer) uitgaat van verkeerde gegevens in de referentiesituatie. Dit kunt u onderbouwen met:

- de digitaal gemeten breedte van het perceel (luchtfoto); en/of,
- een kopie van het openbare peilbesluit van uw percelen.

U kunt deze informatie doorgeven aan het team rond het dashboard (dashboard@nobveenweiden.nl).

MAATREGEL GERINGE DROOGLEGGING

9. Waaraan moet de maatregel geringe drooglegging voldoen?

U kunt elk jaar subsidie ontvangen voor een geringe drooglegging op grasland als landbouwareaal in veenweidegebied. De drooglegging is het verschil tussen de gemiddelde hoogte van het maaiveld van het graslandperceel en het oppervlaktewaterpeil in het peilvak. De drooglegging is van 1 april tot 1 oktober maximaal 40, 30 of 20 centimeter.

U krijgt jaarlijks:

- € 545 per hectare bij maximaal 40 centimeter drooglegging
- € 790 per hectare bij maximaal 30 centimeter drooglegging
- € 1.355 per hectare bij maximaal 20 centimeter drooglegging

10. Hoe toon ik dat aan?

Bij het deelbetalingsverzoek toont u de hoogte van het peil in het peilvak aan of rond uw percelen. Het waterschap heeft hierover een besluit genomen. U voegt dat besluit toe aan uw deelbetalingsverzoek.

Bij de aanvraag kunt u laten weten of het waterschap denkt het project haalbaar is.

11. Hoe zorg ik voor een geringe drooglegging?

U gaat daarvoor in overleg met het waterschap. Het waterschap kijkt of het haalbaar is om in het hele peilvak (of in een deel daarvan) het oppervlaktewaterpeil te verhogen. Wilt u de haalbaarheid van een geringere drooglegging vergroten? Werk dan in het samenwerkingsverband samen met de deelnemers die:

- mee willen doen aan de maatregel geringe drooglegging; en,
- instemmen met het plan om het oppervlaktewaterpeil in het peilvak te verhogen.

Zij kunnen daarvoor ook een vergoeding ontvangen. Dit proces kost wel tijd, dus ga zo vroeg mogelijk met elkaar in gesprek.

Lukt het niet? Dan kunt u ook kiezen voor een andere categorie in deze regeling, namelijk voor het opstellen van een gebiedsplan en opzetten van een samenwerkingsverband. U ontvangt dan maximaal € 40.000 voor het opstellen van een plan, zodat u bij een eventuele latere openstelling mee kunt doen.

12. Hoe benut u beheerjaar 2025 voor de maatregel geringe drooglegging?

Op 1 april 2025 moeten de mogelijke aanpassingen in het veld klaar zijn. Is dat niet zo? Dan krijgt u dat jaar geen vergoeding (voor geringe drooglegging) op die percelen. Uiterlijk in het laatste beheerjaar moet dit wel gebeurd zijn.

MAATREGEL AANLEG WATERINFILTRATIESYSTEEM

13. Hoe zorg ik dat er een goed waterinfiltratiesysteem wordt aangelegd?

U vraagt in het voortraject meerdere offertes aan bij verschillende leveranciers. Een waterinfiltratiesysteem in veengrond (onderwaterdrainage of drukdrainage) moet aan bepaalde minimale eisen voldoen (KIWA richtlijn BRL1411 veenweideinfiltratiesysteem). De leveranciers kunnen aantonen dat zij voldoende kennis en ervaring hebben. En voldoen aan de minimale eisen.

Let op: zorg ervoor dat het waterinfiltratiesysteem een positief (verminderend) effect heeft op de CO₂-emissie in SOMERS. U kunt met het dashboard [Somers 2.0 rekenregels](#) zien wat de veranderingen zijn bij het gebruik van een waterinfiltratiesysteem. Er zijn situaties (bijvoorbeeld veel kwel of te grote drooglegging) waarbij een waterinfiltratiesysteem een negatief effect heeft. U moet dan geen waterinfiltratiesysteem voor dat perceel aanvragen. U krijgt alle kosten voor de aanleg van het waterinfiltratiesysteem vergoed.

14. Hoe toon ik dat aan?

Bij het deelbetalingsverzoek en vaststellingsverzoek toont u met facturen en betaalbewijzen aan dat het waterinfiltratiesysteem is aangelegd. Ook levert u verschillende gegevens aan over het waterinfiltratiesysteem, namelijk:

- welk systeem u gebruikt
- de ligging (in welke percelen)
- de hoogte ten opzichte van NAP van de drainbuizen
- de afstand tussen de drainbuizen

In SOMERS 2.0 wordt gerekend met een ligging van de drainbuizen van 20 centimeter onder het slootwaterpeil. En een afstand van 4 meter tussen de drainbuizen.

MAATREGEL AANLEG DIGITALE GRONDWATERPEILBUIZEN

15. Moet ik een digitale grondwaterpeilbuis aanvragen?

Nee, dit is niet verplicht. Het geeft ook geen voordeel bij de rangschikking. Het is vooral bedoeld voor de bewustwording van de grondeigenaar. Wat is het effect van het weer op de grondwaterstand? En wat kan het effect zijn van een maatregel?

Is de digitale grondwaterpeilbuis aangelegd? Dan is het verplicht om tot 5 jaar na afloop van het project de gegevens uit de metingen digitaal te delen met het Nationaal Onderzoeksprogramma Broeikasgassen Veenweide (NOBV). Het NOBV ontvangt zo meer meetgegevens over verschillende typen veengrond. SOMERS kan hierdoor beter worden gekalibreerd.

De resultaten van de meetgegevens hebben geen effect op de uitbetaling van de aangevraagde subsidies. De subsidieaanvragen worden gerangschikt op basis van 4 criteria, waarbij de haalbaarheid afhangt van de inschatting door het waterschap.

15. Hoe zorg ik dat er een goed werkend systeem wordt aangelegd?

U vraagt in het voortraject meerdere offertes aan bij verschillende leveranciers. Een digitale grondwaterpeilbuis moet aan bepaalde minimale eisen voldoen: ([NEN 5766](#)).

De leveranciers kunnen aantonen dat zij over voldoende kennis en ervaring beschikken. En dat ze ook de digitale meetgegevens automatisch kunnen leveren tijdens meerdere jaren. U krijgt alle kosten van de aanleg van het systeem vergoed.

16. Hoe toon ik dat aan?

Bij het deelbetalingsverzoek en vaststellingsverzoek toont u met facturen en betaalbewijzen aan dat het systeem is aangelegd. Ook levert de leverancier de positie (GPS-coördinaat) en digitale gegevens aan volgens een door Ministerie LNV beschikbaar gesteld protocol.

MAATREGEL EXTENSIVERING

17. Wie kan de maatregel extensivering aanvragen?

U kunt subsidie aanvragen als u een melkveehouderij heeft dat met het landbouwareaal voor minimaal 50% in veenweidegebied en/of Natura 2000-overgangsgebied ligt.

In uw melkveehouderij is er:

- minimaal 80% aan grasland op landbouwareaal voor de melkveehouderij
- minimaal 70% stikstofdierexcretie uit melk- en kalfkoeien
- minimaal 50 kilogram stikstofdierexcretie per hectare

Alle percelen van uw melkveehouderijbedrijf zitten in het samenwerkingsverband.

18. Hoeveel hectare grasland moet een melkveehouderij met 100 hectare landbouwareaal hebben?

Een melkveehouderij met 100 hectare landbouwareaal heeft minimaal 80 hectare grasland. Bij het aanvragen van de subsidie tekent u alle percelen landbouwareaal in op de Geo-viewer. U berekent zo het percentage grasland van uw landbouwareaal.

19. Hoe wordt de stikstofdierexcretie berekend?

Bij de berekening van de gemiddelde stikstofdierexcretie wordt naar het jaarlijks gemiddelde aantal dieren gekeken. Bij melkkoeien berekenen we de gemiddelde stikstofdierexcretie op basis van het ureumgehalte en de gemiddelde melkproductie per melkkoe.

Wilt u de stikstofexcretie van uw melkveehouderij zelf berekenen? Gebruik dan de tabellen 4, 4a, 5 en 6 op [onze website](#). Melk- en kalfkoeien vallen onder diercategorienummer 100 volgens de tabellen uit de Meststoffenwet.

20. Waarom gaat het om 100 en 150 kilogram stikstofdierexcretie per hectare per bedrijf zonder gebruik van stikstofkunstmest?

De 100 kilogram en 150 kilogram stikstofdierexcretie per hectare is meer dan 10% lager dan de productienorm voor biologische (170 kg N/ha) en biodynamische (112 kg N/ha) melkveehouderijen. Dat houdt in dat ook biologische en biodynamische melkveehouderijen nog een stap moeten zetten. Door in deze regeling geen stikstofkunstmest toe te staan, wordt de stikstofkringloop beter gesloten.

21. Moet het bedrijf bij de aanvraag al voldoen aan de gewenste categorie van extensivering?

Nee. U geeft bij elk beheerjaar aan welke categorie van extensivering het bedrijf zich wil gaan houden. Bij het deelbetalingsverzoek na afloop van het beheerjaar toont u dat aan met de berekening van de gerealiseerde

stikstofdierexcretie per hectare per bedrijf (perceelsregistratie, jaaroverzicht melkfabriek, I&R-dieren). Daarna wordt de subsidie uitbetaald.

Is een melkveehouderij in het samenwerkingsverband niet op tijd klaar voor de maatregel extensivering? Dan wordt er voor dat bedrijf geen subsidie uitbetaald. De andere bedrijven in het samenwerkingsverband, die voldoen aan de voorwaarden, krijgen wel subsidie. Bij de vaststelling moeten alle maatregelen zijn genomen.

22. Mag er dierlijke mest worden aangevoerd?

Ja, dat mag binnen de voorwaarden van het maximale productievolume en bemestingsvolume:

- maximaal 150 kilogram stikstofdierexcretie/hectare; of,
- maximaal 100 kilogram stikstofdierexcretie/hectare

23. Hoeveel subsidie krijgt u voor extensivering van een melkveehouderij?

Dit zijn de jaarlijkse vergoedingen:

- bij 150 kilogram stikstofdierexcretie per hectare per bedrijf is de jaarlijkse vergoeding € 1.680 per hectare
- bij 100 kilogram stikstofdierexcretie per hectare per bedrijf is de jaarlijkse vergoeding € 2.430 per hectare

24. Zijn de bedragen anders als er een combinatie is van geringe drooglegging en extensivering?

Ja, bij de combinatie van extensivering met geringe drooglegging wordt de vergoeding voor geringe drooglegging per perceel lager. Dit komt omdat de gewasgroei bij extensivering vermindert met 19% en 27%. Ook worden bij de bedragen voor geringe drooglegging per perceel nog de bedragen voor de extensivering opgeteld.

- Bij extensivering naar maximaal 100 kilogram stikstofdierexcretie per hectare per bedrijf is de jaarlijkse vergoeding € 2.430 per hectare. Doet u op deze percelen ook aan geringe drooglegging? Dan krijgt u een jaarlijkse vergoeding van € 410 per hectare bij maximaal 40 centimeter drooglegging, € 585 per hectare bij maximaal 30 centimeter drooglegging en € 995 per hectare bij maximaal 20 centimeter drooglegging.
- Bij extensivering naar maximaal 150 kilogram stikstofdierexcretie per hectare per bedrijf is de jaarlijkse vergoeding € 1680 per hectare. Doet u op deze percelen ook aan geringe drooglegging? Dan krijgt u een jaarlijkse vergoeding van € 450 per hectare bij maximaal 40 centimeter drooglegging, € 645 per hectare bij maximaal 30 centimeter drooglegging en € 1.105 per hectare bij maximaal 20 centimeter drooglegging.

25. Hoe benut u beheerjaar 2025 voor de maatregel extensivering?

Er is een korte periode tussen de beschikking (begin november 2024) en de start van het beheerjaar op 1 januari 2025.

Bij uw subsidieaanvraag in mei 2024 is het belangrijk dat u al voorbereidingen doet voor de maatregel extensivering. Zo kunt u bijvoorbeeld plannen maken om na de beschikking melkkoeien of jongvee te verkopen. De melkveehouderijen en het bijbehorende landbouwareaal worden 2 weken voor de start van het beheerjaar aangemeld in Mijn RVO.

Voor de beheerjaren 2025 tot en met 2028 is de peildatum 15 mei voor het doorgeven van de hectares landbouwareaal per melkveehouderij. We gebruiken de gegevens die u invult bij de landbouwtelling in de perceelregistratie per beheerjaar. Deze gegevens toetsen we aan uw deelbetaling- en vaststellingsverzoek.

26. Moeten wijzigingen in landbouwareaal worden gemeld?

Ja, als er percelen wisselen. Een wijziging in uw landbouwareaal geeft u door via een wijzigingsverzoek. Doe dit het liefst vrij snel na het invullen van de landbouwtelling. En ruim voordat u, na afloop van het beheerjaar, een deelbetalingsverzoek indient.

We halen niet automatisch de gegevens uit de perceelregistratie. Wel kunnen we in de perceelregistratie de gegevens per bedrijf bekijken. Dit doen we bij het controleren van de aanvraag en het wijzigings- of deelbetalingsverzoek.

Let op: andere wijzigingen moet u vooraf melden.

SAMENWERKINGSKOSTEN

27. Waaruit bestaan de samenwerkingskosten?

In bijlage 3 van de regelingstekst is een tabel opgenomen met de mogelijke kosten. Het gaat om samenwerkings- en coördinatiekosten, maar ook kosten voor de maatregelen. De samenwerkings- en coördinatiekosten zijn kosten voor:

- uitwerking van het plan
- voor de bedrijfsplannen per deelnemer
- begeleiden en uitvoeren van bedrijfsplannen en communicatie

- rapportages aanleveren

Voor deze kosten levert u bij de aanvraag meerdere offertes aan. De uitvoering door een externe partij kan worden gedeclareerd met facturen en betaalbewijzen.

28. Hoeveel budget is er beschikbaar?

Bij deze openstelling is € 37,5 miljoen beschikbaar. In totaal komt dit neer op ongeveer 5.500 hectare. Bij minimaal 200 hectare per samenwerkingsverband gaat het dan om ongeveer 25 aanvragen. Heeft een bedrijf gemiddeld 50 hectare? Dan gaat het om ongeveer 110 bedrijven.

29. Mag ik al met de maatregel beginnen als de bedrijfsplannen nog niet klaar zijn?

Ja, dat mag. Is bij de aanvraag al duidelijk wat de maatregelen gaan betekenen? Dan is een korte uitwerking van de bedrijfsplannen genoeg. Er is een korte periode tussen de beschikking (begin november 2024) en de uitvoering in 2025. De uitwerking van de bedrijfsplannen kunnen tijdens het eerste beheerjaar worden afgerond.

30. Wat betekent een forfait voor arbeidskosten?

De samenwerkingskosten, die met een factuur gedeclareerd worden, mogen met een forfait van 23% worden opgehoogd voor de arbeidskosten. Dat betekent dat er geen eigen uren mogen worden gedeclareerd. In het forfait zit de vergoeding voor eigen arbeid van de deelnemers van het samenwerkingsverband. De urenstaten hoeft u niet bij te houden.

Ook de kosten voor aanleg waterinfiltratiesysteem en voor aanleg digitale grondwaterpeilbuizen mogen met een forfait van 23% worden opgehoogd voor de arbeidskosten van de deelnemers.

Let op: In het tarief van de vergoeding voor de maatregel geringe drooglegging en de maatregel extensivering zijn 20% transactiekosten meegerekend. Dat is de berekende vergoeding voor de eigen arbeid van de deelnemer.

31. Is er een maximum aan de samenwerkingskosten?

Ja, de samenwerkingskosten inclusief forfait voor arbeidskosten mogen niet meer dan 25% van de totale kosten van het project zijn.

SAMENWERKINGSVERBAND

32. Wat is een samenwerkingsverband?

Dit zijn partijen, waaronder minimaal 1 agrariër, die voor deze regeling een samenwerkingsovereenkomst hebben gesloten en daarin hebben aangegeven:

- wie de penvoerder is;
- hoe de taken verdeeld zijn; en
- hoe de urenvergoeding onderling is geregeld.

Deze samenwerkingsovereenkomst voegt u bij de aanvraag toe. Dit hoeft niet bij een notaris te worden vastgelegd.

33. Mag een agrarisch collectief als samenwerkingsverband subsidie aanvragen?

Ja, dat mag, maar vooral grondeigenaren en grondgebruikers kunnen subsidie ontvangen. Meestal heeft een agrarisch collectief geen eigen grond of grond in gebruik. Een aantal deelnemers van het agrarische collectief kunnen samen wel een samenwerkingsverband vormen.

34. Kan een agrarisch collectief of adviseur deelnemer zijn aan een samenwerkingsverband?

Ja, maar als penvoerder of deelnemer van het samenwerkingsverband krijgt het agrarische collectief dan alleen de verdeling van de arbeidskosten vergoed. De deelnemers van het samenwerkingsverband kunnen geen eigen uren of vrijwilligersuren declareren. Het forfait van 23% op de gefactureerde kosten is de vergoeding voor de eigen arbeid. Dat geldt ook voor de 20% transactiekosten voor de maatregelen geringe drooglegging en extensivering. Het samenwerkingsverband bepaalt zelf de taakverdeling (bijvoorbeeld wie de penvoerder is) en de vergoeding daarvoor.

35. Waarom moet het samenwerkingsverband minimaal 200 hectare landbouwareaal hebben?

Dit is gebaseerd op het verwachte aantal aanvragen, budget en de uitvoeringscapaciteit. De deelnemers in het samenwerkingsverband kunnen zo in overleg met het waterschap meer maatregelen nemen in een heel peilvak. Dit vergroot de haalbaarheid van het project.

We adviseren om meer dan 2 deelnemers te hebben. En om samen ruim meer dan 200 hectare te gebruiken. Stopt een deelnemer tijdens de looptijd van het project? Of zijn er een aantal percelen niet meer in gebruik? Dan moet het samenwerkingsverband nog steeds voldoen aan de voorwaarden. Dat betekent:

- minimaal 200 hectare
- minimaal 2 deelnemers, waarvan in ieder geval 1 agrariër

36. Kan tijdens de looptijd van de subsidie voor extensivering een melkveehouderij vervangen worden door een andere melkveehouderij?

Wij beoordelen dit per situatie. Wilt u een melkveehouderij als deelnemer vervangen? Dan doet u hiervoor een wijzigingsverzoek. De minimale criteria voor het samenwerkingsverband blijven gelden. De voorwaarden zijn:

- minimaal 200 hectare landbouwareaal
- gemiddelde CO₂-uitstoot voor het samenwerkingsverband wordt in de eindsituatie minder dan 10 ton CO₂/hectare
- ligging van elk deelnemende melkveehouderij voor meer dan 50% binnen veenweidegebied en/of Natura 2000-overgangsgebied.

Wisselt de melkveehouderij van eigenaar door een bedrijfsovername? Dan kan de opvolger blijven meedoen.

Let op: de maximale beschikking neemt niet toe als het landbouwareaal toeneemt. Dus probeer bij de aanvraag (perceelsregistratie 15 mei 2024) alle benodigde hectares in de aanvraag te doen.

RANGSCHIKKING

37. Welke criteria tellen mee voor de rangschikking?

Er is een onafhankelijke adviescommissie die adviseert over de rangschikking. Het criterium effectiviteit telt 4 keer mee. Efficiëntie, haalbaarheid en urgentie tellen één keer mee.

38. Waarop wordt effectiviteit beoordeeld?

De weging voor effectiviteit wordt vertaald naar de gemiddelde resterende CO₂-uitstoot over alle hectares veengrond van het samenwerkingsverband. In de rangschikking krijgt u dan ook meer punten voor effectiviteit als een melkveehouder in het samenwerkingsverband ook meedoet aan de maatregel extensivering.

In onderstaande tabel staat de score voor effectiviteit.

Resterende CO ₂ -uitstoot per hectare	Beheermaatregel extensivering	Punten
Tussen 10 en 9 ton/hectare	Niet	3,0
Tussen 10 en 9 ton/hectare	Wel	3,3
Tussen 9 en 8 ton/hectare	Niet	3,8
Tussen 9 en 8 ton/hectare	Wel	4,1
Lager dan 8 ton/hectare	Niet	4,7
Lager dan 8 ton/hectare	Wel	5,0

39. Waarop wordt haalbaarheid beoordeeld?

Haalbaarheid wordt beoordeeld op:

- de kwaliteit van het projectplan;
- de kwaliteit en resultaten van de afstemming met het waterschap over de gewenste maatregelen voor het verhogen van de grondwaterstand; en
- het draagvlak van alle betrokkenen in de omgeving van de percelen waar de drooglegging verminderd wordt.

40. Waarop wordt efficiëntie beoordeeld?

Efficiëntie wordt beoordeeld op:

- de totale kosten in vergelijking tot de score bij effectiviteit
- het efficiënt gebruik van kennis, kunde en arbeid

41. Waarop wordt urgentie beoordeeld?

Bij urgentie wordt gekeken wat de gemiddelde CO₂-uitstoot is in een referentiesituatie van het samenwerkingsverband. Bij een hogere CO₂-uitstoot in een referentiesituatie is het urgenter om met deze aanpak mee te doen. In onderstaande tabel staat de score voor urgentie.

Gemiddelde CO ₂ -uitstoot per ha in referentiesituatie	Punten
Kleiner dan 10 ton/hectare	2,0
Tussen 10 en 12 ton/hectare	3,0
Tussen 12 en 14 ton/hectare	4,0
Groter dan 14 ton/hectare	5,0

VERVOLG OP DEZE REGELING

42. Wat kan ik verwachten na 2028/de looptijd van deze regeling?

Dat is nog niet bekend. Er zijn verschillende mogelijkheden, zoals:

- ANLb-pakket geringe drooglegging of extensivering
- probleemgebiedenvergoeding
- gedeeltelijke afwaardering landbouwgrond met afgesproken beperkingen

- vergoeding voor nadeelcompensatie bij geringe drooglegging
- biologisch of biodynamisch worden

Als deelnemer aan het samenwerkingsverband kunt u de 4 jaar met vergoeding voor extensivering ook zien als een tussenfase. Om daarna als biologisch of biodynamisch melkveebedrijf verder te gaan. Met deze regeling kunt u 4 jaar overbruggen.

43. Hoe kan het samenwerkingsverband het vervolg van de regeling beïnvloeden?

U kunt als samenwerkingsverband overleggen met het waterschap en de provincie. Vinden de provincie en het waterschap de geringe drooglegging en/of extensivering belangrijk? Dan kunnen zij daar in hun beleid op inspelen.

In 2028 gaat de nieuwe GLB-periode in. De provincie kan voor deze periode verschillende beleidsopties rond geringe drooglegging en extensivering uitwerken en invoeren. Is er binnen de provincie en het waterschap weinig interesse voor geringe drooglegging en extensivering? Dan kunnen de melkveehouderijen in overleg met provincie en waterschap teruggaan naar hun oude situatie.

44. Komt er nog een openstelling?

Ja, in het eerste kwartaal van 2025 gaat de subsidie waarschijnlijk weer open. In 2026 en 2027 verwachten we ook nieuwe openstellingen.

De betalingen worden uiterlijk in 2029 bij de Europese Unie gedeclareerd. De einddatum voor de beheerjaren blijft dus 2028. Bij een openstelling in 2025 zijn er nog 3 beheerjaren mogelijk.

In de voorbereiding voor de volgende openstelling wordt nagedacht over een mogelijke uitbreiding van de regeling. Het zou dan gaan om een nieuwe categorie waarin aanpassingen aan het watersysteem mogelijk zijn. Ook kunnen dan waterschappen of provincies misschien meedoen.

---000---